NANMEEBOOKS ร่วมกับ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The ASEAN Way

กัมพูชา

วัชรินทร์ ยงศิริ เขียน

The ASEAN Way

กัมพูชา

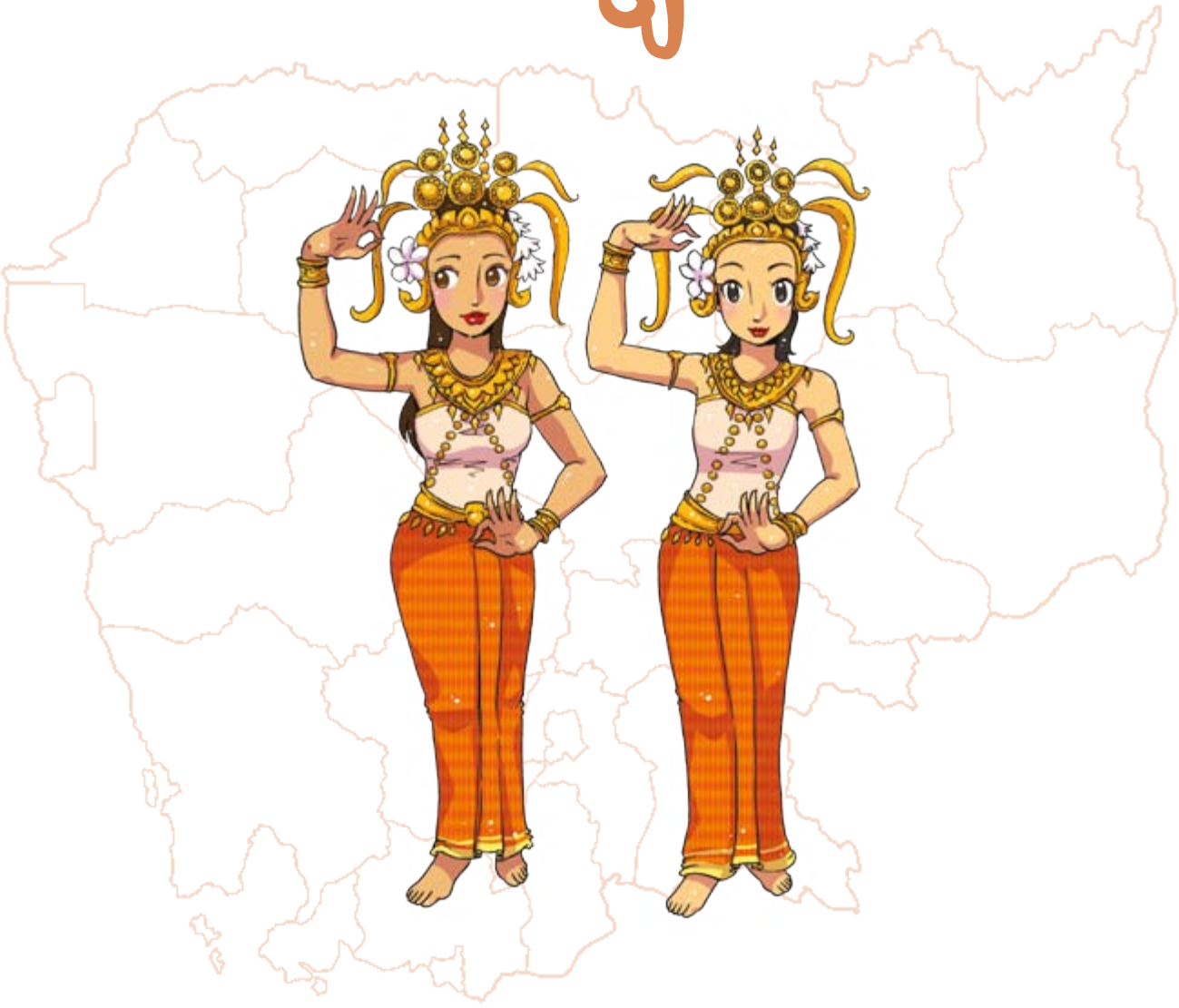

วัชรินทร์ ยงศิริ เขียน

NANMEEBOOKS

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จัดพิมพ์

ชุด The ASEAN Way: กัมพูชา

วัชรินทร์ ยงศิริ เขียน
อินกับทราย ภาพปกและภาพประกอบ
รศ. ดร.สุเนตร ชุตินธรานนท์ บรรณาธิการที่ปรึกษา
เมธาวลินทร์ โสภณภัทร บรรณาธิการต้นฉบับ

พิมพ์ครั้งที่ 1 มกราคม 2557

ราคา 135 บาท

© **ลิขสิทธิ์ 2557:** สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
วัชรินทร์ ยงศิริ.
กัมพูชา. -- (ชุด The ASEAN Way). -- กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์, 2557.
56 หน้า.
1. กัมพูชา I. อินกับทราย, ผู้วาดภาพประกอบ. II. ชื่อเรื่อง.
959.6
ISBN 978-616-04-1679-0
ISBN 978-616-04-1912-8 (ฉบับ e-book)

กรรมการผู้จัดการ สุวดี จงสถิตย์วัฒนา **ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ** ราตรี สังสกฤษ **ผู้จัดการสำนักพิมพ์** สุชาดา งามวัฒนจินดา **บรรณาธิการเล่ม** ศลิษา ลือพงศ์ไพจิตร **หัวหน้ากองพิสูจน์อักษรและตรวจสอบ** ดวงพร วิญญูธรรมรัตน์ **พิสูจน์อักษรและตรวจสอบ** ฐานิช ลิ้มตระกูล **ผู้จัดการฝ่ายศิลปกรรม** เบญจสิงห์ สมบุญ **ผู้จัดการกองศิลปกรรม** กฤษดา เส่งสงค์ **ผู้ช่วยผู้จัดการกองศิลปกรรม** สุนันท์ เพชรวาว **ศิลปกรรม** สุภาวดี แพวขุนทด **คอมพิวเตอร์กราฟิก** ภมรมาศ ตันฑุลทุกุล **หัวหน้ากองประสานงานการผลิต** จรัสศรี พรหมเทพ **ประสานงานการผลิต** ฉัตรทิพย์ กสิสิทธิ์ **สำนักงาน** บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด เลขที่ 11 ซอยสุขุมวิท 31 (สวัสดี) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทร. 0-2670-9800, 0-2662-3000 โทรสาร 0-2662-0919
e-mail: editorial@nanmeebooks.com

เพลตที่ โอเชี่ยนฟิล์ม โทร. 0-2215-4760 **พิมพ์ที่** ส.พิจิตรการพิมพ์ โทร. 0-2910-2900-2
จัดจำหน่ายทั่วประเทศ บริษัท นานมีบุ๊คส์ จำกัด เลขที่ 11 ซอยสุขุมวิท 31 (สวัสดี) ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 www.nanmeebooks.com

ใช้หมึกธรรมชาติจากน้ำมันถั่วเหลือง จึงปลอดภัยต่อมนุษย์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
หากหนังสือเล่มนี้ผลิตไม่ได้มาตรฐาน อาทิ หน้ากระดาษสลับกัน หน้าซ้ำ หน้าขาดหาย
สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนใหม่ให้ โปรดส่งไปเปลี่ยนตามที่อยู่ด้านบน
หรือติดต่อ Nanmeebooks Call Center โทร. 0-2662-3000 กด 1

คำนำ
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไทยเป็นหนึ่งในชาติสมาชิกอาเซียน ดังนั้นการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียนจะส่งผลต่อเราทุกคนด้วย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ อาชีพ สังคม วัฒนธรรม และความมั่นคง จึงควรปลูกฝังเรื่องอาเซียนให้ประชาชนทั่วไปได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งการนำเรื่องอาเซียนให้เข้าสู่การรับรู้ของภาคประชาชนนั้น ต้องทำเนื้อหาที่มีความยากและซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย มีจุดเน้นที่เด่นชัด โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มเป้าหมายคือเยาวชน ยิ่งต้องปลูกฝังให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนให้ถูกต้องตั้งแต่เบื้องต้น เนื้อหาของหนังสือจึงต้องมีรูปประกอบที่สื่อสารได้ชัดเจนไม่น่าเบื่อ เพื่อให้สอดรับกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิผล

แม้ก่อนหน้านี้จะมีหนังสือชุดความรู้เกี่ยวกับอาเซียนออกมาบ้างแล้ว แต่กลับเป็นการดีเพราะหนังสือชุดนี้สามารถสร้างอัตลักษณ์ที่โดดเด่น และอาจจะเก็บตกประเด็นที่ขาดตกบกพร่องไป เป็นการเติมเต็มความรู้เกี่ยวกับอาเซียนซึ่งมีรายละเอียดมากมายและสนุกสนานน่าติดตาม เช่น วิถีชีวิตในประเทศนั้น การไปโรงเรียน ความหลากหลายทางเผ่าพันธุ์ ฯลฯ

หนังสือชุด The ASEAN Way เป็นการร่วมมือกันระหว่างสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้อ่านที่เป็นเยาวชนเพื่อใช้ประกอบการศึกษา และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากเยาวชนได้อ่านหนังสือชุดนี้ก่อน แล้วจึงไปศึกษาอาเซียนในรายละเอียดเชิงลึกต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้ศึกษาเห็นว่าอาเซียนนั้นไม่ไกลตัวและจับต้องได้ นับเป็นสื่อสำคัญอีกสื่อหนึ่งในการให้ความเข้าใจแก่เยาวชนอันเป็นพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

รองศาสตราจารย์ ดร.สุเนตร ชุตินธรานนท์
ผู้อำนวยการสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำสำนักพิมพ์

ท่ามกลางกระแสประชาคมอาเซียนที่ตื่นตัวกันเป็นวงกว้าง ทำให้มีข้อมูลมากมายหลั่งไหลออกมาให้ผู้ที่สนใจได้ศึกษา จนอาจทำให้ลังเลว่าควรจะเลือกเรียนรู้จากแหล่งใด จึงจะได้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและประเทศสมาชิกอย่างครบถ้วน และยังอ่านสนุกสนาน เข้าใจง่าย อ่านจบแล้วรู้สึกว่าได้รู้จักสนิทสนมกับประเทศสมาชิกอาเซียน

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์จึงจับมือกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกันทำหนังสือชุด The ASEAN Way ขึ้น เพื่อให้เป็นหนังสืออาเซียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนครบถ้วนทุกด้าน เช่น ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ การทำมาหากิน การใช้ชีวิต ศิลปะวัฒนธรรม ภาษา ประวัติศาสตร์ หรือนิทานพื้นบ้าน และยังมีกิจกรรมที่จะช่วยให้รู้จักประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น ซึ่งมีเนื้อหาอ่านง่าย มีภาพประกอบทั้งภาพจริงเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาชัดเจน และภาพวาดการ์ตูนสีสันสวยงามที่ช่วยให้อ่านได้อย่างเพลิดเพลิน

สำหรับผู้ที่เริ่มเรียนรู้เรื่องอาเซียน หนังสือเล่มนี้เป็นเหมือนหนังสือแนะนำตัวประเทศสมาชิกอาเซียนที่อยู่ใกล้ชิดประเทศไทย แต่เราไม่ค่อยรู้จักเขามากนัก และสำหรับผู้ที่รู้จักอาเซียนบ้างแล้ว หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้รู้จักประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น และรู้จักอย่างรอบด้านเหมือนกับรู้จักเพื่อนสนิทคนหนึ่ง

เหตุผลสำคัญที่เราต้องรู้จักอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนให้เหมือนรู้จักเพื่อนสนิทก็เพราะประชาคมอาเซียนคือการรวมกันให้เป็นหนึ่ง ผนึกกำลัง จับมือกันก้าวสู่การแข่งขันบนเวทีโลก ทุกคนจึงต้องรู้จักและเข้าใจอาเซียน เพื่อก้าวเดินไปกับประชาคมอาเซียนได้อย่างรู้เท่าทัน

นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

สารบัญ

จุมเรียบซัวกัมพูชา 8
แผ่นดินอันอุดม 10
การปกครอง 12
ประชากร 13
ทำมาหากิน 14
เมืองสำคัญ 16
ท่องเที่ยวกัมพูชา 18
การเดินทาง 20
เทศกาลและวันสำคัญ 22
กัมพูชากับศาสนาพุทธ 23
ชีวิตในกัมพูชา 24
การแต่งกาย 26

ไปโรงเรียน 27
อร่อยแบบกัมพูชา 28
กับข้าวกับปลา 30
ดนตรีและการละเล่น 32

กีฬาและความบันเทิง 33
ศิลปะและหัตถกรรม 34
ลองแกะสลักด้วยตนเอง 35
สิ่งที่ควรรู้เมื่อไปกัมพูชา 36
รู้จักภาษาเขมร 38
นิทานพื้นบ้าน 40
ประวัติศาสตร์ 42
บุคคลน่ารู้จัก 44
ลำดับเหตุการณ์สำคัญ 45
มิตรภาพไทย-กัมพูชา 46
กัมพูชากับอาเซียน 48
กัมพูชากับซีเกมส์ 49
ทบทวนชวนคิด 50
สนทนาภาษาเขมร 52

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

Association of South East Asian Nations: ASEAN

จุมเรียบซัวกัมพูชา

ราชอาณาจักรกัมพูชา

กัมพูชาอยู่ทางตอนใต้ของคาบสมุทรอินโดจีน เป็นประเทศที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ยาวนานนับพันปี มีศาสนสถานที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก คือปราสาทนครวัด เมืองหลวงและศูนย์กลางเศรษฐกิจคือพนมเปญ

ตราแผ่นดิน

ตราแผ่นดินของกัมพูชามีรูปฉัตร 5 ชั้น 2 คัน หมายถึง พระมหากษัตริย์และพระราชินี รูปรัศมีที่เปล่งออกมาจากพระมหามงกุฎ หมายถึงความเจริญรุ่งเรืองแห่งอารยธรรมเขมร พระแสงขรรค์ (ดาบ) หมายถึงอำนาจและความยุติธรรมของกษัตริย์ ราชสีห์และคชสีห์ หมายถึงประชาชนกัมพูชา และด้านล่างสุดเป็นแถบผ้าแพรแสดงข้อความภาษาเขมร ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជា (พระเจ้ากรุงกัมพูชา)

ธงชาติ

กัมพูชาเปลี่ยนธงชาติมาแล้ว 8 ครั้งเพราะการเมืองผันผวน ธงชาติที่ใช้ในปัจจุบันเริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2536 พื้นสีแดงตรงกลางหมายถึงชาติ แถบสีน้ำเงินด้านบนและล่างหมายถึงพระมหากษัตริย์ ตรงกลางธงมีรูปปราสาทนครวัดสีขาวหมายถึงศาสนาและสันติภาพ

สัญลักษณ์ประจำชาติ

ปราสาทนครวัดถือเป็นสัญลักษณ์ประจำชาติและปรากฏอยู่บนธงชาติ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเสียมเรียบ ปัจจุบันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญที่สุดของประเทศ

เพลงชาติ

เพลงชาติกัมพูชามีชื่อว่า **นครราช** (ภาษาเขมรเรียกว่า *โนโกร์เรียช*) **พระบาทสมเด็จพระนโรดมสุรามฤต**ทรงร่วมกับ แอฟ. แปร์รูโช (F. Perruchot) และ ชี. เชอกีย์ (J. Jekyll) ดัดแปลงทำนองเพลงพื้นบ้านให้เป็นดนตรีสากล เมื่อปี พ.ศ. 2482 **พระพุทธโฆษาจารย์**เป็นผู้นิพนธ์เนื้อเพลง เริ่มใช้ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2484 ใช้เป็นเพลงสรรเสริญพระบารมีพระบาทสมเด็จพระนโรดมสีหนุ

ดอกไม้ประจำชาติ

ดอกลำดวนเป็นดอกไม้ประจำชาติของกัมพูชา มีสีขาวเหลือง กลิ่นหอมเย็นในเวลาค่ำ พบได้ทั่วไปในกัมพูชา และนิยมปลูกในสวนสาธารณะ ในอดีตมักเปรียบดอกลำดวนกับหญิงกัมพูชา

รู้หรือไม่

ภาษาเขมรต่างจากภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ตรงที่ไม่มีเสียงวรรณยุกต์ ถ้าเราห้ดพูดภาษาเขมร แล้วออกเสียงสูงต่ำเพี้ยนไปบ้าง ความหมายของคำก็ไม่ได้เพี้ยนตามการออกเสียงของเรา

ภาษา

ภาษาราชการของกัมพูชาคือ **ภาษาเขมร** ซึ่งปรากฏคำยืมจากภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตผ่านทางศาสนาพุทธและฮินดู นอกจากนี้คนกัมพูชาที่มีอายุ 40-50 ปีขึ้นไปมักพูดภาษาฝรั่งเศสได้ เพราะกัมพูชาเคยเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส

ปัจจุบันคนกัมพูชารุ่นใหม่พูดได้หลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ไทย จีน เวียดนาม เพราะคนที่พูดได้หลายภาษามักประกอบอาชีพได้หลากหลายและได้เงินเดือนสูง

เงินตรา

สกุลเงินกัมพูชาเรียกว่า **เรียล (Riel)** รหัสสกุลเงินคือ KHR เงิน 1 เรียลมีค่าเท่ากับ 100 เซน (sen) มีธนบัตรใบละ 50, 100, 200, 500, 1,000, 2,000, 5,000, 10,000, 50,000 และ 100,000 เรียล และมีเหรียญ 50, 100, 200 และ 500 เรียล

1,000 เรียล มีค่าประมาณ 8 บาท (พฤศจิกายน พ.ศ. 2556)

คำศัพท์น่ารู้

រាជធានី	*เรียจ-จะ-เทีย-นี*	=	เมืองหลวง
បទភ្លេងជាតិ	*บ็อต-พฺเลง-เจี้ยต*	=	เพลงชาติ
រូបិយវត្ថុ	*รู-เป็ย-ยะ-ว็วต-โทะ*	=	สกุลเงิน
ផ្កា	*พฺกา*	=	ดอกไม้
ទង់ជាតិ	*ต็วง-เจี้ยต*	=	ธงชาติ
ប្រទេសកម្ពុជា	*ปฺร็อ-เต๊ฮ-กัม-ปุ-เจีย*	=	ประเทศกัมพูชา